

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1998, 61, 980

Rakenduskõrgkooli seadus

Vastu võetud 10.06.1998

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab riigi rakenduskõrgkoolimoodustamise, ümberkorraldamise, tegutsemiseja tegevuse lõpetamise alused, juhtimise põhimõtted, kõrghariduseomandamise tingimused ja õppekorraldusealused, üliõpilaste põhiõigused ja -kohustused, rakenduskõrgkooli eelarve, finantseerimise ning riiklikujärelevalve alused.

(2) Riigi- või sisekaitsealise rakenduskõrgkooli tegevust reguleeribriigi- või sisekaitsealiserakenduskõrgkooli seadus.

(3) Käesolevat seadust kohaldatakse erarakenduskõrgkoolideleniivõrd, kuivõrd erakooliseadus ei sätestateisiti.

§ 2. Rakenduskõrgkooli mõisteja ülesanded

(1) Rakenduskõrgkool on õppeasutus, kus üliõpilaselon võimalik omandada kõrgharidust diplomiõppevõi kutsekõrghariduse õppekava alusel.

(2) Rakenduskõrgkooli ülesanded on kõrghariduseomandamise võimaldamine, täienduskoolituse jarakendusteauslike uuringute läbiviimine ning arendustegevus oma valdkonnas.

§ 3. Rakenduskõrgkooli õiguslikseisund

Rakenduskõrgkool on Haridusministeeriumi hallatav riigiasutus.

§ 4. Rakenduskõrgkoolipõhimäärus

(1) Rakenduskõrgkooli põhimäärus peab sisaldamarakenduskõrgkooli kohta järgmisi andmeid:

- 1) nimi ja asukoht;
- 2) valitsusasutuse nimi, mille hallatav on vastav rakenduskõrgkool;
- 3) tegevusvaldkond ja õppekava tüüp;
- 4) õppekorralduse alused;
- 5) juhtimise kord;
- 6) liikmeskond, tema õigused ja kohustused;
- 7) struktuur, struktuuriüksuste juhtimine;
- 8) aruandlus ja kontroll;
- 9) üliõpilasesinduse valimise põhimõtted;
- 10) muud tegevuse korraldamiseks olulised sätted.

(2) Rakenduskõrgkooli põhimääruse kinnitab VabariigiValitsus.

§ 5. Rakenduskõrgkooli moodustamine

Rakenduskõrgkooli moodustab Vabariigi Valitsus haridusministri ettepanekul.

2. peatükk

JUHTIMINE JA STRUKTUUR

§ 6. Rektor

(1) Rakenduskõrgkooli juhib rektor. Rektor kannab vastutustrakenduskõrgkooli üldseisundi ja arenguning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Rektor:

- 1) teostab oma pädevuse piires rakenduskõrgkooliskõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu;
- 2) esindab rakenduskõrgkooli käesoleva seaduse ning rakenduskõrgkooli põhimäärusega antudvolituste ulatuses;
- 3) kinnitab käskkirjaga rakenduskõrgkooli sisekorra- jaasjaajamise eeskirjad;
- 4) kinnitab käskkirjaga rakenduskõrgkoolistruktuuriüksuste põhimäärused;
- 5) hoolitseb õppe- ja arendustegevuse otstarbeka korralduse eest;
- 6) tagab rakenduskõrgkooli eelarveprojekti ja finantseerimistaotlusekoostamise;
- 7) kinnitab rakenduskõrgkooli eelarve ning tagab selletäitmise;
- 8) käsutab rakenduskõrgkooli eelarvehendidekäesoleva seaduse ning rakenduskõrgkoolipõhimäärusega antud volituste ulatuses;
- 9) on aruandekohustuslik rakenduskõrgkooli nõukogu jaharidusministri ees;
- 10) lahendab teisi käesoleva seaduse ja rakenduskõrgkoolipõhimäärusega tema pädevusse antudküsimusi.

(3) Oma pädevuse piirides annab rektor käskkirju.

§ 7. Rektori ametisse määramine ja ametistvabastamine

(1) Rektor valitakse avalikul konkursil kuni viieks aastaks haridusministrimäärusega kehtestatud korras. Haridusminister kinnitab valimistulemused ning sõlmib, muudab ja lõpetabrektoriga töölepingu.

(2) Rektori töökohustustest vabanemise järel on rektorilõigus asuda samas rakenduskõrgkoolisametikohale, kus ta töötas enne rektoriks valimist.

§ 8. Rektorikandidaadile esitatavad nõuded

Rakenduskõrgkooli rektori ametikohale võib kandideerida isik, kes on Eesti kodanik, omab teadus- või kutsekraadi ning on noorem kui 60 aastat.

§ 9. Rakenduskõrgkoolinõukogu

(1) Rakenduskõrgkooli kõrgeim kollegiaalne otsustuskogu on rakenduskõrgkooli nõukogu (edaspidi *nõukogu*), mille moodustamise korra ja töökorra sätestab rakenduskõrgkooli põhimäärus.

(2) Nõukogusse kuuluvad:

- 1) rektor;
- 2) prorektor(id);
- 3) õppejõudude esindajad;
- 4) üliõpilasesinduse esindajad, kes moodustavad vähemalt 1/5 nõukogu koosseisust.

(3) Nõukogu esimees on rektor.

(4) Nõukogu:

- 1) teeb ettepanekuid rakenduskõrgkoolipõhimääruse muutmise ja täiendamise algatamiseks haridusministrile;
- 2) kinnitab rakenduskõrgkooli iga kolme aasta tagant koostatava arengukava;

- 3) kinnitab rakenduskõrgkooli eelarve täitmise aruande;
  - 4) valib korralised õppejõud;
  - 5) otsustab õigusaktidega sätestatud ulatuses ja korrasrakenduskõrgkooli kasutusse antudriigivaraga seotud küsimusi;
  - 6) lahendab teisi küsimusi, mis käesoleva seaduse jarakenduskõrgkooli põhimäärusegakuuluvad tema pädevusse.
- (5) Nõukogu võtab oma pädevuse piires vastu otsuseid.
- (6) Nõukogu otsusele kirjutab alla nõukogu esimees, temaäraolekul nõukogu vanim liige.

§ 10. Nõunike kogu

- (1) Nõunike kogu on rakenduskõrgkooli ja ühiskonda sidustavnõuandev kogu, mis moodustataksemajandus- ja kultuuriringkondade, registreeritud kutse- ja ametiliitude, tööandjate liitude ning riigi- ja kohalikuomavalitsuse asutuste esindajatest.
- (2) Nõunike kogu liikmete arvu ning nende volituste kestusemäärab, nõunike kogu liikmed nimetab janõunike kogu töökorra kinnitab haridusminister. Nõunike kogu valiboma liikmete hulgast esimehe.
- (3) Nõunike kogu teeb haridusministrile ja nõukogule ettepanekuidning annab hinnanguidrakenduskõrgkooli arengut puudutavates küsimustesvähemalt üks kord aastas.

3. peatükk

ÕPPEKORRALDUS

§ 11. Rakenduskõrgkooli vastuvõtmine jarakenduskõrgkoolist väljaarvamine

- (1) Kõikidel keskarhitudesega isikutel on võrdne õiguskonkureerida rakenduskõrgkooli astumiseks.
- (2) Rakenduskõrgkooli vastuvõtmise (immatrikuleerimise) jarakenduskõrgkoolist väljaarvamise(eksmatrikuleerimise) tingimused ja korra kehtestab haridusminister määrusega.

§ 12. Kõrgharidusstandard

Kõrgharidusstandard on Vabariigi Valitsuse kehtestatud nõuete kogum, mis määrab kindlaks kõrghariduseõppekava alusel läbiviidava õppe kavandatavad eesmärgid kutse-, eri- ja ametialase pädevuse saavutamiseks, kõrgharidusstandardiga hõlmatavate kutse- ja erialade nimistu, õppekavadele esitatavad üldnõuded ja õpingutekogumahu.

§ 13. Erialad

Erialade avamise ja sulgemise korra rakenduskõrgkoolis kinnitab haridusministermäärusega.

§ 14. Diplomiõppeõppekava

- (1) Rakenduskõrgkoolis toimub õppetöökõrgharidusstandardile vastava diplomiõppe õppekava järgi, kusjuures diplomiõppe õppekavasid peab olema vähemalt üks.
- (2) Diplomiõppe õppekava võimaldabüliõpilasel täiendada oma üldhariduslikke teadmisi ning omandadakutse-, eri- ja ametialaseid teadmisi ja oskusi valitud erialal töötamiseks jaedasiõppimiseks.
- (3) Rakenduskõrgkoolis toimuva diplomiõppe nominaalkestus onkolm kuni neli aastat.
- (4) Diplomiõppe lõpetanul on õigus jätkataõpinguid akadeemilise kraadi ja kutsekraadi omandamiseksülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel.

§ 15. Kutsekõrghariduse õppekava

- (1) Rakenduskõrgkoolis võib õppetöö toimudakõrgharidusstandardile vastava kutsekõrghariduse õppekavajärgi.
- (2) Kutsekõrghariduse õppekava võimaldabüliõpilasel täiendada oma üldhariduslikke teadmisi ningomandada kutse-, eri- ja ametialaseid teadmisi ja oskusi valitud erialal töötamiseks.

(3) Kutsekõrghariduse õppekavas moodustab õppepraktikaosa vähemalt 35 protsenti õppekava kogumahust.

(4) Kutsekõrghariduse õppekava nominaalkestus on kolm kuni neliaastat.

(5) Kutsekõrghariduse õppekava läbinul on õigusjätkata õpinguid rakenduskõrgkoolis diplomioõppe õppekavaalusel.

§ 16. Õppekavade kinnitamine ja registreerimine

(1) Rakenduskõrgkooli õppekava kinnitab haridusminister.

(2) Pärast õppekava kinnitamist kantakse rakenduskõrgkooliõppekava Haridusministeeriumi õppekavaregistrisse vastavalt haridusministri määrusega kehtestatud korrale.

§ 17. Õppekeel

Rakenduskõrgkooli õppekeel on eesti keel. Teiste keelte kasutamiseotsustab haridusminister.

§ 18. Õppevormid

(1) Rakenduskõrgkoolis võib toimuda statsionaarne õpe, kaugõpe või eksternõpe.

(2) Statsionaarne õpe on õppevorm, kus õppimine on üliõpilase põhitegevus.

(3) Kaugõpe on õppevorm, kus õppimine on valdavalt üliõpilase iseseisev tegevus ning kontaktidõppeasutusega toimuvad perioodiliseltrakenduskõrgkooli rektori kehtestatud aegadel ja korras.

(4) Kaugõppijale laienevad täiskasvanute koolituse seaduse (RT I1993, 74, 1054; 1996, 49, 953) tasemekoolituse kohta käivad sätted.

(5) Eksternõpe on õppevorm, kus õppimine on õppuri iseseisev tegevus, mille käigus on õppuril võimaluslepingu alusel kasutada rakenduskõrgkoolis osutatavaid õppeteenuseid õppuri poolt tellitud mahus ja struktuuris.

§ 19. Rakenduskõrgkoolilõpetamine

(1) Kui üliõpilane on sooritanud õppekavas ettenähtud kohustuslikud eksamid, arvestused ja õppepraktikaning kogunud nõutavad ainepunktid ja kaitsnud lõputöö, antakse lõpetajale diplom koos hinnetelehegarakenduskõrgkooli lõpetamise kohta vastaval erialal.

(2) Lõpetajale võidakse anda diplom kiitusega (*cum laude*) haridusministri määrusega kehtestatud tingimustel.

(3) Diplomi vormi ja statuudi kinnitab Vabariigi Valitsus.

(4) Rakenduskõrgkoolide väljaantud lõpudokumentide kantakse Haridusministeeriumi lõpudokumentideregistrisse vastavalt haridusministri määrusega kehtestatud korrale.

§ 20. Täiendõpe

(1) Täiendõpe on kutse-, eri- ja ametialaste teadmiste ja oskuste täiendamine omandatud kutse-, eri- või ametialal.

(2) Rakenduskõrgkoolis korraldatava täiendõppe vormid ja täiendõppe läbiviimise korra kinnitab nõukoguettepanekul haridusminister määrusega.

§ 21. Akrediteerimine

Rakenduskõrgkooli ja tema õppekavade akrediteerimine toimub ülikooli õppekavadele kehtestatud alustelja korras.

4. peatükk

LIIKMESKOND

§ 22. Liikmeskond

(1) Rakenduskõrgkooli liikmeskonna moodustavad rektor, prorektor(id), õppejõud, teadustöötajad ja teised töötajad ning üliõpilased.

(2) Üliõpilasi, kes õpivad ohvitseride koolituse järelõppe õppekavade järgi, nimetatakse kadettideks.

§ 23. Õppejõud, teadustöötajad ja teised töötajad

(1) Rakenduskõrgkooli õppejõudude ametikohad on professor, dotsent, lektor, assistent ja õpetaja.

(2) Diplomiõppe õppekava õppejõududeametikohtadele kohaldatakse ülikooli õppejõudude ametikohtadelekehtestatud nõudeid.

(3) Kutsekõrghariduse õppekava õppejõududeametikohaks on õpetaja ning sellele ametikohale valitakseõpetatavale erialale vastava kõrgharidusega ja vähemalt viieaastaseerialase töö kogemusega isik.

(4) Õppejõud valitakse nõukogu poolt avaliku konkursikorras kuni viieks aastaks haridusministri määrusegakehtestatud korras.

(5) Diplomiõppe õppekava professori ametikohalt pensionilesiirduva doktorikraadiga õppejõu võib nõukoguvalida emeriitprofessoriks. Emeriitprofessoril on õigus osaleda rakenduskõrgkoolitegevuses, kusjuures ta ei täidakoosseisulise professori kohta.

(6) Rakenduskõrgkooli teadustöötajatele esitatavadnõuded sätestatakse teadus- ja arendustegevuse korralduseseaduses (RT I 1997, 30, 471).

(7) Rakenduskõrgkooli töötajate töösuhtedreguleeritakse vastavalt töösuhteid reguleerivatele õigusaktidele.

§ 24. Üliõpilaste õigused jakohustused

(1) Üliõpilasel on õigus:

1) valida omaõpingukavasse kuni kümneprotsendi ulatuses aineid teistest õppekavadest;

2) tasuta kasutada õppetegevuseks rakenduskõrgkooliauditooriume, laboratooriume, arvutisaale,raamatukogusid, inventari, seadmeid ja muid vahendeid vastavalt rakenduskõrgkooliskehtestatud korrale;

3) valida oma esindajaid ja olla valitud rakenduskõrgkooliüliõpilasesindusse;

4) esitada rektorile üliõpilasesinduse kaudupõhjendatud esildis õppejõu sobimatuse kohta õppeaineõpetamiseks;

5) saada riiklikku õppelaenu Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras;

6) saada igal õppeaastal vähemalt kaheksa nädalatpuhkust;

7) saada akadeemilist puhkust nõukogu kehtestatud korras;

8) saada rakenduskõrgkoolilt õppekorraldusalastinformatsiooni;

9) saada üliõpilaspilet haridusministri määrusegakehtestatud korras;

10) saada stipendiumi rakenduskõrgkoolipõhimäärusega kehtestatud korras;

11) kasutada muid seaduse, rakenduskõrgkoolipõhimääruse, sisekorraeeskirja ja teiste õigusaktidegaüliõpilastele kehtestatud õigusi.

(2) Üliõpilased peavad järgima käesoleva seaduse,rakenduskõrgkooli põhimääruse, sisekorraeeskirjade jamuude õigusaktidega üliõpilastele kehtestatud kohustusi ning kandmavastutust nende rikkumise eest.

(3) Rakenduskõrgkoolide kadettide õigused ja kohustusedreguleeritakse käesoleva seadusega, lähtudesohvitseride koolituse erisustest.

§ 25. Üliõpilaskond jaüliõpilasesindus

(1) Rakenduskõrgkooli üliõpilased moodustavad üheüliõpilaskonna.

(2) Üliõpilaskond otsustab ja korraldab iseseisvalt, kooskõlasseaduse ja seaduse alusel antud õigusaktidega,üliõpilaselu küsimusi, lähtudes üliõpilaste huvidest,vajadustest, õigustest ning kohustustest.

(3) Üliõpilaskonnal on õigus:

1) moodustada teiste üliõpilaskondadega liite jaorganisatsioone õigusaktidega sätestatud alustel ja korras;

2) astuda vastavate rahvusvaheliste organisatsioonide liikmeks võiarendada nendega koostööd;

3) valida oma esindajaid rakenduskõrgkooli nõukogusse;

4) otsustada ja korraldada kõiki muid üliõpilaseluküsimusi, mis seaduse ja seaduse alusel antud õigusaktikohaselt kuuluvad üliõpilaskonna pädevusse ning mis ei ole samadel alustel antud kellegi teise otsustada jakorraldada.

(4) Üliõpilaskonnal on põhikiri, kus sätestatakse üliõpilaskonna esindus- ja täitevorganite moodustamise kord, nende õigused, kohustused ja vastutus ning töökord.

(5) Üliõpilaskonna põhikirja võtab vastu üliõpilaskond rakenduskõrgkooli põhimääruses sätestatud korras. Üliõpilasesindus esitab üliõpilaskonnapõhikirja nõukogule kinnitamiseks. Nõukogu kinnitab üliõpilaskonnapõhikirja, kui see vastab seadustele, seaduse alusel antud õigusaktidele järelevalveliselt tunnustatud demokraatlikele põhimõtetele.

(6) Üliõpilaskonna vastutav ja korraldav esindusorgan on demokraatlikult valitud üliõpilasesindus, kes esindab üliõpilaskonda suhetes rakenduskõrgkooliga, Eesti järelevalveliselt tunnustatud organisatsioonide, asutuste ja isikutega.

(7) Üliõpilasesinduse valimise õigus on kõikidel rakenduskõrgkooli üliõpilastel. Esimese üliõpilasesinduse valimised korraldab rektor rakenduskõrgkooli põhimääruses sätestatud demokraatlikest printsiipidest lähtudes.

5. peatükk

FINANTSEERIMINE JA EELARVE

§ 26. Finantseerimine

(1) Rakenduskõrgkooli õppetegevust finantseeritakse riigieelarvestriikliku koolitustellimuse ulatuses.

(2) Teadus- ja arendustegevuse kulude finantseerimine toimub vastavalt teadus- ja arendustegevuse korralduse seadusele.

§ 27. Riiklik koolitustellimus

(1) Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekoha arvestuslik maksumus moodustub õppekoha baasmaksumuse ning õppekavale ja õppevormile kinnitatud koefitsientide korrutisena.

(2) Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekoha baasmaksumuse ning koefitsiendid õppekavadele ja õppevormidele kinnitab Vabariigi Valitsus.

(3) Haridusministeerium finantseerib riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohti õppekoha arvestusliku maksumuse ulatuses õppekavaga kehtestatud nominaalse õppeaja jooksul.

(4) Rakenduskõrgkool informeerib Haridusministeeriumi riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohtade hõives toimunud muutustest.

§ 28. Tasulised teenused

Rakenduskõrgkoolil on õigus käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks osutada põhitegevusega seotud tasulisi teenuseid (täiend- ja eksternõpe, lepingulised arendustööd, erialaline nõustamine jms) rakenduskõrgkooli põhimääruses sätestatud ulatuses ja korras.

§ 29. Rakenduskõrgkooli eelarve

Rakenduskõrgkooli tulude ja kulude kohta koostatakse tasakaalustatud eelarve. Rakenduskõrgkooli eelarvekinnitab rektor.

6. peatükk

TEENISTUSLIK JÄRELEVALVE

§ 30. Teenistuslik järelevalve

Haridusministeerium teostab rakenduskõrgkoolide tegevuse üle teenistuslikku järelevalvet seaduses sätestatud korras.

7. peatükk

RAKENDUSKÕRGGKOOI ÜMBERKORRALDAMINE JA TEGEVUSE LÕPETAMINE

§ 31. Rakenduskõrgkooli ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

(1) Rakenduskõrgkooli korraldab ümber ja tegevuse lõpetab Vabariigi Valitsus haridusministri ettepanekul.

(2) Rakenduskõrgkooli ümberkorraldamine ja tegevuselõpetamine toimub pärast õppeaasta lõppu.

(3) Rakenduskõrgkooli tegevuse lõpetamisel tagab Haridusministeerium üliõpilastele võimaluse jätkata õpinguid teises rakenduskõrgkoolis samal või lähedasel erialal.

8. peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 32. Üleminek

(1) Rakenduskõrgkoolides võib toimuda aastani 2000 kutsekeskhariduse andmine vastavalt kutseõppeasutuse seadusele, sel juhul ei laiene kutsekeskhariduse õppekava läbiviivatele pedagoogidele käesoleva seaduse § 23.

(2) Riigi- või sisekaitsele rakenduskõrgkoolile kohaldatakse käesolevat seadust riigi- või sisekaitsele rakenduskõrgkooli seaduse vastuvõtmiseni, kusjuures riigi- või sisekaitsele rakenduskõrgkooli põhimäärus võib sisaldada erisätteid juhtimise, struktuuri ning õppekorralduse osas, kui see tuleneb vastava riigi- või sisekaitsele rakenduskõrgkooli eripärast.

(3) Rakenduskõrgkooli põhikirjad ja põhimäärused viiakse käesoleva seadusega vastavusse käesoleva seaduse jõustumisest kuue kuu jooksul.

(4) Enne käesoleva seaduse jõustumist rakenduskõrgkoolides valitud kollegiaalsed otsustuskogud ja töötajad tegevsevad valimisperioodi lõpuni.

(5) Haridusminister nimetab käesoleva seaduse jõustumisest kuue kuu jooksul rakenduskõrgkooli nõunikekogu koosseisu.

(6) Kõrgharidusstandard viiakse käesoleva seadusega vastavusse käesoleva seaduse jõustumisest kuue kuu jooksul.

(7) Üliõpilasomavalitsused viivad oma põhikirjad vastavusse seaduse nõuetega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaja jooksul.

§ 33. Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise ja täiendamise

Eesti Vabariigi haridusseaduses (RT 1992, 12, 192; RT I 1993, 35, 547; 40, 593; 63, 892; 1994, 12, 200; 1995, 12, 119; 16, 228; 23, 333; 58, 1003; 1996, 49, 953; 51, 965; 1997, 42, 678; 81, 1365) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

1) paragrahvi 5 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«2) avalike haridusasutuste moodustamise, ümberkorraldamise ja nende tegevuse lõpetamise korrakehtestamine ja riigi rakenduskõrgkooli põhimääruse kinnitamine;»

2) paragrahvi 22 lõikes 1 asendatakse sõna «rakenduskõrgharidus» sõnaga «kõrgharidus»;

3) paragrahvi 22 lõikes 2 lisatakse pärast sõna «põhikirjad» sõna «(põhimäärused)»;

4) kogu tekstis asendatakse sõnad «rakenduslik kõrgkool» sõnaga «rakenduskõrgkool» vastavaskäändes.

Riigikogu esimees Toomas SAVI